

Ministerstwo Edukacji Narodowej przekazało do konsultacji zapowiadany projekt zmian w zakresie kształcenia zawodowego.

Jak wskazują projektodawcy głównym celem zmian wprowadzanych projektowaną ustawą jest odbudowa prestiżu kształcenia zawodowego w Polsce, poprzez poprawę jakości i efektywności kształcenia w szkołach i placówkach.

Zmiany w kształceniu zawodowym

1. Modyfikacja warunków wprowadzania zawodów do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Zmiany w klasyfikacji zawodów i podstawach programowych.
2. Wprowadzenie możliwości uzyskania przez uczniów dodatkowych umiejętności w zawodach zwiększających szanse na zatrudnienie.
3. Modyfikacja warunków uruchamiania przez szkołę kształcenia w danym zawodzie. Opiniowanie kierunków kształcenia.
4. Wzmocnienie udziału pracodawców w kształceniu zawodowym, w tym w realizacji praktycznej nauki zawodu dla uczniów szkół.
5. Organizacja kształcenia w branżowej szkole II stopnia oraz szkole policealnej.
6. Wzmocnienie potencjału szkół.

Umożliwienie szkołom organizacji krótszych form kursowych (kursów umiejętności zawodowych).

Wprowadzenie obowiązku dla jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej szkołę utworzenia wydzielonego rachunku.

7. Dostosowanie struktury placówek umożliwiających uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wprowadzanych zmian.
8. Zmiany zasad udzielania akredytacji na kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych.
9. Wprowadzenie obowiązku przystępowania przez uczniów do egzaminów zawodowych.
10. Zaproponowane regulacje prawne precyzują wymagania, jakie musi spełnić publiczna szkoła lub placówka, aby móc realizować eksperyment pedagogiczny dotyczący zawodu nieumieszczonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Projektowane przepisy zakładają aktywne włączenie pracodawców w proces kształcenia praktycznego uczniów.
11. Ujednolicenie pensum nauczycieli praktycznej nauki zawodu – w wymiarze 20 godzin.
12. Wprowadzenie obowiązkowych szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego.
13. Odstąpienie od dopuszczania do użytku szkolnego podręczników przeznaczonych do kształcenia zawodowego, w tym zastąpienie tradycyjnych podręczników do kształcenia w zawodach materiałami edukacyjnymi w wersji elektronicznej lub papierowej.
14. Organizacja i funkcjonowanie szkół niepublicznych.
15. Finansowanie kształcenia zawodowego - konsekwencje proponowanych zmian.

W art. 28 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zaproponowano zmiany w zakresie podziału części oświatowej subwencji ogólnej, w tym:

- dołączenie do grupy szkół i placówek nierealizujących obowiązku szkolnego i nauki, branżowych szkół II stopnia - w zakresie uwzględnienia, w przypadku tych szkół, przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej, dodatkowych środków dla uczniów, którzy zdali egzamin (tzw. „waga za efekt”),
- doprecyzowanie sposobu określenia nadwyżki lub deficytu zapotrzebowania na pracowników w danym zawodzie, uwzględnianego przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej (planowane wejście od roku 2020),
- doprecyzowanie nazw egzaminów, w zakresie dodatkowego uwzględnienia w subwencji, liczby

uczniów, którzy zdali egzamin (tzw. „waga za efekt”).

Wprowadzono również przepis przejściowy na 2022 r. wyłączający absolwentów szkoły branżowej II stopnia z uwzględniania w podziale subwencji w zakresie subwencji naliczanej za zdany egzamin. W 2022 r. pojawią się pierwsi absolwenci szkoły branżowej II stopnia, ale mogą oni zostać uwzględnieni do subwencji, w zakresie subwencji naliczanej za zdany egzamin, dopiero na rok budżetowy 2023.

W związku ze zmianami w zakresie kształcenia zawodowego planuje się w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2019 m. in. dalsze zróżnicowanie finansowania ze względu na kosztowność kształcenia w danym zawodzie oraz uwzględnienie zjawiska nadwyżki i deficytu zapotrzebowania na pracowników w danym zawodzie.

16. Zmiany w szkolnictwie artystycznym.

Wprowadzenie nowych rozwiązań w innych obszarach

1. Zapewnienie warunków umożliwiających realizację opieki stomatologicznej, poprzez wskazanie podmiotów realizujących świadczenia gwarantowane z zakresu leczenia stomatologicznego. (art. 10 ust. 1 pkt 7 i art. 103a ustawy Prawo oświatowe).
2. Obowiązek zapewnienia przez szkołę podstawową uczniom pomieszczeń umożliwiających bezpieczne spożycie posiłków podczas zajęć w szkole oraz jednego gorącego posiłku w trakcie dnia.
3. Przeciwdziałanie narkomanii w szkołach i placówkach przez rozszerzenie programu wychowawczo-profilaktycznego o coroczną diagnozę potrzeb rozwojowych uczniów.
4. Umożliwienie awansu zawodowego nauczycielom języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub w innych formach przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą.
5. Zmiana nazwy „szkolnych punktów konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej” na „szkoły polskie przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej”.

Doprecyzowanie i uporządkowanie dotychczasowych rozwiązań

1. Przepisy związane z procedurą dopuszczania do użytku szkolnego podręczników.
2. Przepisy dotyczące przyznawania stypendiów.
3. Zasady opiniowania arkuszy organizacji szkoły przez zakładowe organizacje związkowe.
4. Przepisy dotyczące korzystania z wychowania przedszkolnego.
5. Przepisy dotyczące kształcenia specjalnego:
 - 1) możliwość kontynuowania przygotowania przedszkolnego w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym przez dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawności sprzężone, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, bez dookreślenia jej stopnia (art. 38 ust. 5 ustawy - Prawo oświatowe),
 - 2) możliwość zapewnienia przez gminę dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły ponadpodstawowej oraz ośrodka w przypadkach, w których gmina nie ma takiego obowiązku (art. 39 ust. 4a ustawy - Prawo oświatowe),
 - 3) zdefiniowanie pojęcia najbliższa szkoła w kontekście zapewnienia przez gminę bezpłatnego

- dowozu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (art. 39 ust. 9 ustawy - Prawo oświatowe),
- 4) łączenie klas w szkołach podstawowych specjalnych, szkołach ponadpodstawowych specjalnych, w tym działających w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej (art. 96 ust. 6 ustawy - Prawo oświatowe),
- 5) zobowiązanie niepublicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek do stosowania przepisów dotyczących zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży określonych dla publicznych jednostek systemu oświaty (art. 177 ustawy Prawo oświatowe).
6. Przepisy dotyczące organizacji oświaty samorządowej:
- 1) przepisy dotyczące ustalania obwodów szkół podstawowych,
- 2) kwestie wykazywania w uchwałach podejmowanych na podstawie art. 39 ustawy Prawo oświatowe (uchwały w sprawie ustalenia planu sieci szkół podstawowych) innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych szkoły podstawowej,
- 3) przepisy w zakresie trybu tworzenia zespołu szkół lub placówek albo szkół i placówek oraz włączenia szkoły lub placówki do istniejącego zespołu,
- 4) przepisy dotyczące zadań kuratora, jako organu wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego,
- 5) przepisy w zakresie obowiązku publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, dotyczących sieci szkół i przedszkoli,
- 6) potwierdzenie przekształcenia z mocy prawa szkół przekazanych na podstawie art. 5 ust. 5g ustawy o systemie oświaty lub art. 9 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe.
7. Przepisy dotyczące zadań, o których mowa w art. 107 ust. 6, 8 i 9 ustawy – Prawo oświatowe, realizowanych w stosunku do internatu.
8. Umożliwienie uczniom szkoły ponadpodstawowej realizującym indywidualny program lub tok nauki przystąpienia do egzaminu maturalnego przeprowadzanego (w okresie przejściowym) dla absolwentów klas ponadgimnazjalnych.
9. Zasady dokonywania opłaty za egzamin maturalny zawartych w art. 44zzq ustawy o systemie oświaty.
10. Przepisy ustawy o systemie oświaty w zakresie delegacji odnoszącej się do świadectw i innych druków szkolnych.
11. Przepisy ustawy – Karta Nauczyciela (art. 6 projektu niniejszego projektu ustawy), będącego konsekwencją wcześniejszych zmian tej ustawy lub wynikającego z konieczności uzupełnienia obowiązujących przepisów:
- 1) określenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkoli pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie oraz dzieci młodsze (art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy – Karta Nauczyciela),
- 2) zmiana wymogu posiadania wyróżniającej oceny pracy na ocenę bardzo dobrą, w przypadku ubiegania się przez dyrektora szkoły o stopień nauczyciela dyplomowanego (art. 9e ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela),
- 3) doprecyzowanie kwestii ustalania oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy (art. 6a ust. 7b ustawy – Karta Nauczyciela),
- 4) doprecyzowanie kwestii dotyczącej prawa do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do przepracowanego okresu (art. 64 ustawy – Karta Nauczyciela po ust. 5a

dodaje się ust. 5b),

5) kwestie dotyczące ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy (art. 66 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela),

6) doprecyzowanie kwestii dotyczącej terminu wydania przez dyrektora szkoły skierowania na badania lekarskie przeprowadzane przez uprawnionego lekarza (art. 73 ust. 10a ustawy – Karta Nauczyciela),

7) wskazanie środków, z których można finansować również koszty obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom, którym powierzono zadania doradcy metodycznego przed dniem 1 stycznia 2019 r. do końca okresu, na który zostały powierzone.

12. Rezygnacja z odrębnych regulacji dotyczących warunków doskonalenia nauczycieli za granicą (uchylenie art. 70b ustawy – Karta nauczyciela).

13. Przepisy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych dotyczące ustalania wysokości i wykorzystania dotacji przekazywanych niesamorządowym szkołom i placówkom z budżetów jednostek samorządu terytorialnego - art. 44 niniejszego projektu ustawy:

1) przepisy dotyczące ustalania kwoty dotacji dla szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, poprzez wyłączenie ze wzoru określającego wskaźnik zwiększający, szkół, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny,

2) uszczegółowienie art. 35 ust. 1, w zakresie przepisów dotyczących ograniczenia kwoty środków z dotacji, wypłacanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczonych na wynagrodzenia osób zatrudnionych w szkołach i placówkach publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne,

3) zmiana sposobu dotowania publicznych szkół ponadpodstawowych prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe,

4) dotowanie branżowych szkół II stopnia,

5) przepisy dotyczące wyboru szkoły lub placówki wychowania przedszkolnego, która będzie otrzymywać dotację, w przypadku, gdy ten sam uczeń uczęszcza do dwóch szkół lub placówek,

6) doprecyzowanie definicji zajęć obowiązkowych, w których zobowiązany jest uczestniczyć uczeń lub słuchacz, przywołanych w art. 26 ust. 2, art. 34 ust. 3 i art. 41 ust. 2 ustawy,

7) doprecyzowanie w art. 2 definicji organu rejestrującego, który jest w myśl przepisów ustawy jest podmiotem zobowiązanym do udzielania dotacji,

8) uspoźnienie brzmienia art. 51 ust. 9 ustawy innymi przepisami ustawowymi,

9) doprecyzowanie przepisów art. 33 ustawy w nowym brzmieniu w zakresie dotyczącym wniosku o udzielenie zezwolenia na założenie szkoły lub placówki publicznej,

10) doprecyzowanie przepisów art. 8 ust. 2 pkt 3 w zakresie środków przeznaczonych przez daną jednostkę samorządu terytorialnego na kształcenie specjalne i organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,

11) zmiana przepisu dotyczącego sposobu wyliczania wskaźnika zwiększającego

Projekt ustawy wprowadza również zmiany w niektórych innych ustawach. Polegają one w szczególności na dostosowaniu tych ustaw do wprowadzanych zmian i nowej siatki pojęciowej.

Projekt wraz z uzasadnieniem i OSR znajduje się [na stronie Rządowego Centrum Legislacji](#).

Uwagi do projektu można zgłaszać także do Związku Powiatów Polskich za pośrednictwem elektronicznego formularza, który dostępny jest [TUTAJ](#).